

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΑΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας εἰς τὸ κατ' ἔξοχον παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχόν εἰς τὴν χάραν ὁμῶν ἀσθητικῶν καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ	
Ἐσωτερικὸν	Ἐξωτερικὸν
Ἔτησίαι δρ. 18.—	Ἔτησίαι δρ. 30.—
Ἡμηνίως > 8,50	Ἡμηνίως > 10,50
Τρίμηνως > 4,50	Τρίμηνως > 6,50
ΑΜΕΡΙΚΗΣ: Ἐτησίαι, δολλάρια 4	

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ. 1879
ΙΑΡΥΤΗΣ — ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ
 Ἐσωτερικ. λεπ. 40 Ἐξωτερ. λεπ. 45
 Φύλλα προηγουμένων ἐτῶν ἐκτίθη λεπ. 40
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
 Ὅδὸς Ἐφρασίμου δρ. 88 παρὰ τὸ Βασιλικόν

Περίοδος Β' — Τόμος 28ος

Ἐν Ἀθήναις, 17 Ἀπριλίου 1921

Ἔτος 43ον. — Ἀριθ. 20

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΕΒΕΛΟΝΤΗΣ

[ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'. (Συνέχεια)

— Ναι, ἀποκριθῆκε ὁ Βερναρδιέ, μὰ μπόρεῖς νὰ κάλοκάβωσαι ἀπάνω του. Ὁ πωδὴποτε, μὴν ἀπορήσης ἂν αὐριο τὸ πρῶν, ποὺ θὰ σηκώθης ἀπὸ τὸ κρεβάτι, αἰσθανθῆς τὰ πόδια σου ὡς σακισμένα. Αὐτὸ συμβαίνει μόνο τις πρώτες ἡμέρες.

— Ἄ, δὲν μὲ μέλει γι' αὐτὸ.
 — Πολὺ καλά. Αὐριο ἔλα πάλι νὰ μὲ πάρῃς ἀπὸ τὸ σπίτι.

Ἔτσι ἐξακολούθησαν τὰ μωθῆματα. Ὡς ἔξη ἑβδομάδες, ὁ Γιάννης ἔμαθε νὰ καβαλλικεῖ ἀρκετὰ καλά. Κι' ἐπειδὴ ἐξακολουθοῦσε νὰ ἐργάζεται καὶ στὸ γραφεῖο μὲ τὸν ἴδιον ζῆλον, ὁ συνταγματάρχης του τοῦ ὑποσχέθηκε μιὰ ἐκπλήξη.

Ἄ, τί ὠραία ποὺ ἦταν αὐτὴ ἡ ἐκπλήξη, παιδιὰ μου! Ὁ Γιάννης ἔκλαψε ἀπὸ τὴν χαρὰ του, τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ποὺ μπόρεσε νὰ φορέσῃ μιὰ κομψὴ κι' ὠμορφὴ στολὴ οὐσσάρου, ποὺ κατὰ παραγγελίαν τοῦ Βερναρδιέ, ἡ Κατερίνα τοῦ τὴν εἶχε ράβει κρυφά.

Μὰ δὲν ἦταν μόνο αὐτό! Μαζὶ μὲ τὴν στολὴν, ὁ Γιάννης ἀπόκτησε κι' ἄλλο, ἓνα χαριτωμένο ἀλογάκι, ἐπίτιδες θάλαγες καμωμένο γι' αὐτόν.

Ἦταν πὸ νεῦ ἑγγλέζικο, ἀπὸ τοὺς βασιλικούς σταύλους τοῦ Τριανόν' κι' ἐπειδὴ ἦταν μικρὸ γιὰ νὰ τὸ πάρουν στὸ στρατό, τὸ εἶχαν πωλήσει σ' ἓνα ζωέμπορο. Ἐκεῖ τὸ ζετρώπιωσε ὁ Βερναρδιέ.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ὁ Γιάννης συνώδεε τὸν συνταγματάρχη του ἔς ὅλας του τις περιodes κι' ἔγινε περίφημος ἔς ὅλο τὸ Παρίσι. Γιατί δὲν ἦταν πιά ἀνθρώπος ποὺ νὰ μὴ γνωρίζῃ τὸν μικρὸ κομψὸ οὐσσάρου μὲ τῦρατο του πὸ νεῦ, ποὺ φαίνεταν παντοῦ στὸ πλάι ἀξιωματικοῦ ἀπὸ τοὺς ἐπιτελεῖς τοῦ Καρνό.

Ὅσο μορφωνόταν, ἐργαζόμενος στὸ γραφεῖο τὸ πρῶν, ἄλλα τόσο, καὶ περισσότερο ἴσως, ὁ Γιάννης μὀρφωνόταν μὲ τοὺς ἀκαγεματινοὺς αὐτοὺς περιπάτους.

Γιατί ἔβλεπε νὰ ἐκτελοῦνται οἱ διαταγές ποὺ εἶχε ἀντιγράψει ὁ ἴδιος. Ἔτσι καταλάβαινε πολλὰ πράγματα καλύτερα. Κι' ὁ Βερναρδιέ αἰσθανόταν ἰδιαιτέρη εὐχαρίστηση νὰ τοῦ τὰ δείχνῃ καὶ νὰ τοῦ τὰ ἐξηγῇ.

Ἔμαθε: πὺς γίνονται τὰ κανόνια, τὰ τουφέκια, τὰ πυρομαχικά. Σὲ κάθε βῆμα ἄλλωστε ποὺ ἔκανε στὸ Παρίσι, ἔβλεπε ἐτοιμασίες πολεμικές. Ὅλοι ἔς αὐτὲς καταγιόνταν, καθέννας κατὰ τις δυνάμεις του καὶ τις γνώσεις του.

Τὰ διάφορα αὐτὰ ἐργοστάσια, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε ἄλλοῦ τόπου, ἦταν στημένα

στὶς ὄχθες τοῦ Σηκουάνα, στὸ ὑπαίθρο. Βλέποντας νὰ κατασκευάζουν πυρίτιδα, ὁ Γιάννης ἔμαθε πὺς ἀποτελεῖται ἀπὸ θειάφι, κάρβουνο καὶ γῆτρο.

Ἔμαθε πὺς ὀργανώνονται οἱ ἐφοδιοπομπές, ποὺ ἔφευγαν ἀπὸ τὸ Παρίσι κάθε μὲρα γιὰ τὰ διάφορα στρατόπεδα.

Καὶ πόσα ἄλλα, χρήσιμα στὸ στάδιό του, ἔβλεπε κι' ἔμαθαινε!

Ὡς ἐκεῖνο τὸν καιρὸ, ὁ Γιάννης ἦταν ἓνα παιδί χαρούμενο, ριψοκίνδυνο, φιλόδοξο, μὰ κι' ἀρκετὰ ἀπερίσκεπτο. Τώρα ὁμως εἶχε ἀρχίσει νὰ σκέπτεται. Κάθε ἡμέρα τῆς νέας του ζωῆς τοῦ ἔφερνε,

«Ὁ συνταγματάρχης ὁ Σανσονὸς ἄρχισε νὰ διαμαρτύρεται, μὰ τοῦ κάκου...» (Σελ., 154, στ. α')

μαζί με μια καινούργια γνώση, την ωριμότητα, την πείρα, την κρίση. Κι' ιδού πώς φέρθηκε σε μία δύσκολη στιγμή:

"Εν' απόγευμα που ο Βερναρδέ δεν τον είχε πάρει μαζί του, γιατί είχε βιαστική εργασία στο γραφείο, ο Γιάννης άκουσε απέξω φωνές:

— Μια γυναίκα έλεγε δυνατά στο φρουρό της εισόδου:

— Σε παρακαλώ, πολίτα, άφησέ με να μωύ μέσα. Είναι ανάγκη να ιδω τον συνταγματάρχη Βερναρδέ!

— Μα δεν επιτρέπεται της απαντούσε ο στρατιώτης. Σου είπα πως ο συνταγματάρχης λείπει. Κι' έχω διαταγή να μην αφήσω να μπή στο γραφείο κανένας!

Η γυναίκα επέμενε, ο στρατιώτης το έδω. Κι' άξαφνα άνοιξε η πόρτα και παρουσιάσθηκε ο Γιάννης.

— Α, ή μαμιά-Κατερίνα! φώναξε. Καλά εγνώρισά τη φωνή σας!

Και βλέποντας το πρόσωπο της θετής του μητέρας χλωμό κι' αλλοιωμένο, ρώτησε άνησχα:

— Μα τι συμβαίνει;

— Αχ, παιδί μου! αποκρίθηκε η Κατερίνα. Μεγάλη συμφορά! Που είναι ο συνταγματάρχης; Έπιασαν τον κύρ-Σανσονώ!

— Όχι δαί! Είναι δυνατό;

— Ναι, ναι! Ριά φαντάσου...

Και με λυγμούς, η Κατερίνα διηγήθηκε το περιστατικό:

"Ένας άνθρωπος μπήκε στο μαγαζί, μία νύκτορας κεριά. Στην πληρωμή, παρουσιάσε χαρτονόμισμα της Έπαναστατικής Κυβερνήσεως. Ο Σανσονώ χάλασε τα μούτρα του και δεν θέλησε να το δεχθώ.

Ήταν ή λδέα, βλέπετε, του φυλαργύρου μπακάλη. Δεν μπορούσε να καταλάβω, πως ή πατρίδα είχε ανάγκη από ένα τέτοιο οικονομικό συνδυασμό, για να σκεπάση την έλλειψη του χρήματος και νάντιμετωπίση τη δύσκολη περίσταση. Αργότερα, άμα ήσυχάζαν τα πράγματα, άμα τέλειωναν οι πόλεμοι, τα χαρτιά εκείνα ή Κυβέρησις θα τα εξαργύρωνε.

Ο άγοραστής επέμεινε: ο Σανσονώ θύμωσε και, κατά τη συνήθειά του, άρχισε να βρίζει.

— Πολύ καλά, πολίτα, του αποκρίθηκε άγοραστής, παίρνοντας πίσω το χαρτονόμισμα. Δεν είναι καλός πατριώτης! Θα τα ξαναπούμε!

Και χωρίς άλλη εξήγηση, έφυγε.

Υστερ' από ένα τέταρτο, ο ίδιος άνθρωπος ξαναγύρισε. Μα δεν ήταν πια μόνος: ένας κομμισάριος (άσυνάμος) κι' έξη εθνοφυλάκες τον συνώδεσαν.

— Νά τος! φώναξε ο άγοραστής, δείχνοντας τον Σανσονώ. Του λόγου του είναι άριστοκατής, που δεν δέχεται το χρήμα του Έθνους!

Ο δυστυχισμένος μπακάλης άρχισε να διαμαρτύρεται, μα του κάκου. Τον έπιασαν στη στιγμή, τον έβγαλαν στο δρόμο και

τον πήγαν στη φυλακή, ενώ οι διαβάτες τον έγιουγάσαν...

"Ετσι ή Κατερίνα, που ήξερε καλά ποιό τύχη περίμενε τον σπιτονοικοκύρη της, έτρεξε άμέσως να βρή τον Βερναρδέ.

Με μεγάλη συγκίνηση άκουσε αυτή τη διήγηση ο Γιάννης.

— Ο καλόμορος! φημίρισε Κι' όμως δεν είναι καλός... Άμ, ο συνταγματάρχης που δεν θα γυρίση πριν από τίς έξη; Τι να κάμουμε;

Συλλογιζόταν να βρή τρόπο, λύση, μα δεν εύρισκε. Κι' όμως έννοούσε πολύ καλά, πως ενός λεπτού άργοπορία μπορούσε να έχη τίς φοβερότερες συνέπειες για τον δυστυχημένο εκείνο Σανσονώ.

Άξαφνα τα μάτια του άστράψαν.

Είχε βρή.

— Περιμενετέ με εδώ, μαμιά-Κατερίνα, είπε. Υπάρχει ακόμα έλπίδα να τον σώσουμε!

Μπήκε μέσα τρέχοντας και σε λίγο ξαναγύρισε στον προθάλαμο με κάτι χαρτιά στο χέρι.

Από κει μπήκε 'ς έναν άλλο διάδρομο και κτύπησε την πόρτα του ίδιου του Καρνώ.

— Πολίτα αντίπρόσωπε, του είπε χαιρετώντας τον στρατιωτικά. Σας φέρνω να υπογράψετε μερικά επέίγοντα έγγραφα.

— Να τα υπογράψω, παιδί μου, αποκρίθηκε ο Καρνώ, που εγνώριζε καλά τον μικρό γραμματικό του Βερναρδέ.

Πήρε τα έγγραφα, τα διάβασε γρήγορα-γρήγορα, τα υπέγραψε και τάδωσε του Γιάννη.

— Η δουλειά σου έγεινε, του είπε. Μήπως γύρισε ο συνταγματάρχης;

— Όχι, πολίτα αντίπρόσωπε... δυστυχώς δεν έγύρισε ακόμα!

— Γιατί δυστυχώς; άπόρησε ο Καρνώ.

— Γιατί αν ήταν τώρα εδώ, θα έρχόταν χωρίς άλλο να σάς ζητήσει μία χάρη.

— Τι!

— Να σώσετε ένα φίλο μας, που συνελήφθη πρό όλίγου.

Ο Καρνώ σοβαρεύθηκε. Σώπασέ λίγες στιγμές και, αφού σκέφθηκε, ρώτησε:

— Και ποιος είναι αυτός ο φίλος;

Ο Γιάννης πήρε τότε όλο του το θάρρος και, σύντομα, διηγήθηκε την περιπέτεια του κύρ-Σανσονώ.

— Είναι καλός άνθρωπος, πολίτα, έπρόσθεσε στο τέλος. Μπορώ να όρκισθώ πως δεν το έκαμε από κακό...

— Αδιάφορο! φημίρισε ο Καρνώ, κουνώντας το κεφάλι. Χρειάζεται παραδειγματισμός. Που θα φημίρισε, αν όλοι αυτοί οι έμποροι έκαναν το ίδιο; Πρέπει να δοθή παραδειγμα!

— Ω, σάς ικετεύω, πολίτα Καρνώ!

Τα μάτια του Γιάννη ήταν δακρυσιμένα κι' ή ικεσία αυτή είχε βρή από την καρδιά του. Ο Καρνώ έδωτασε.

— Τελοςπάντων... φημίρισε πάλι.

Και σε λίγο ένα χαμόγελο πέρασε από τα ξυρισμένα χείλη του.

— Το ξέρετε, είπε, πως είναι πολύ τυχερός αυτός ο Σανσονώ, που έχει έναν υπερασπιστή σαν και εμένα.

— Αχ, πολίτα, μην αφήνετε να πάθη καμμία συμφορά!

— Καλά, καλά. Δεν μπορώ ν' άρνηθώ μία χάρη σ' ένα «Μαχεντινο» και μάλιστα τόσο καλό... Για την ηλικία σου, αρκετά υπηρέτησες τη Πατρίδα, ώστε να έχης κάποια δικαιώματα...

Μιλώντας έτσι ο Καρνώ, έγραψε διαστικά λίγα λόγια σ' ένα χαρτί και το έδωσε του Γιάννη.

— Στείλε γρήγορα αυτή τη διαταγή, του είπε, στη φυλακή που βρίσκεται ο Σανσονώ.

— Μα δεν ξέρω σ' ποιά...

— Ε, μα να τη βρή! Φύγε τώρα, δεν έχω καιρό να όμιλεις... Φύγε!

Υστερ' από πέντε λεπτά, ένας ιππέας έφευγε με καλασμά, για να βρή το χοντρό μπακάλη. Και τον βρήκε τέλος μισοπεθαμένο από το φόβο του, σε κάποια φυλακή του Παρισιού.

Ο Καρνώ είχε διατάξει ανά παύση προς καιρόν ή καταδίωξις και να διαταχθούν άκρείσιονες άποδείξεις. Ήταν ένα πρόσχημα, όταν ήθελαν να κάλλάζουν κάποιον από μία κατηγορία. Άνακατεύθηκε στην υπόθεση κι' ο Βερναρδέ. Κι' έτσι σε δύο μέρες, ο Σανσονώ άφθηκ' έλεύθερος να γυρίση στο παντοπωλείο του.

Είναι περιττό να πούμε, πως από τότε έπαυσε ά φωνάζει και να βρίζει. Έγινε πολύ επιφυλακτικός και δεν τολμούσε σχεδόν νάνοιξη το στόμα του, από φόβο μη παρεξηγηθή κανένας του λόγος.

Εκείνο όμως που χρειάζεται να προσθέσουμε, είναι πως από τότε αισθάνθηκε για τον πρώην μαθητή του την πιο ζωηρή πατρική αγάπη. Το παιδί αυτό που δεν το παρασυμπαθούσε, που δεν το παραλογάριαζε, του έσωσε τη ζωή!

(Έπεται συνέχεια) ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

[Κατά το Γαλλικό του λοχαγού Danrit]

Η ΡΟΚΑ ΤΗΣ ΚΟΥΚΛΑΣ

(Victor Hugo)

Γίνεθι ή γιαγιά και τη θοραί προσεχτικά τ' άγγόνι και θέλει για την κούκλα του μία ρόκα να έτοιμάση.

Άποκοιμείται ή γιαγιά και το παιδί σιμάνει σιγά-σιγά από πίσω της, τη ρόκα της να φθάση.

Τραβιά λιγάνι άπ' το μαλλί, με προσοχή μεγάλη και φεύγει, με το πρόσωπο γεμάτο άπ' τη χαρά του, πηγαίνοντας στής κούκλας του τη ρόκα να το βάλη, σά να πουλι, που πάει για να το βάλη στη φούλά του.

Επίδε άξαφνα ή γιαγιά τον γείτονα της να καλοή, άκουσε πως ο κόκκορός του ξερνούσε λίρες και χωρίς να λογαριάση την ύπόσχεση που της είχε δώσει ο γέρος, όταν

είχε, μόλις μπορούσε να μασήσει την ψίχα κι αυτή πάλι πολλές φορές μουςκεμένη στο νερό. Η κόρα δεν ήταν για τα δόντια της. Την έκοβε λοιπόν από τη φέτα της και ρώταγε ποιος ήθελε να την αλλάξη με ψίχα. Και την άλλαζε άμέσως. Όλοι, έλπιστα, την κουνηγοδων την κόρα.

Από τότε όμως που κάθησα εγώ κοντά της, ή γιαγιά έπαψε να ρωτά. Της είχα πη πόσο μου έρσε ή κόρα κι' έτσι, όπως καθόμουνα δίπλα της, μου φημίριζε κάθε τόσο, σκουντώντας με σιγά:

— Πετράκη, έχεις ψίχα να σου δώσω κόρα;

— Ναι, γιαγιά, της αποκρινόμεν με τον ίδιο τρόπο.

Και γινόταν ή άλλαξιά. Κι' άμέσως άρχιζα το ροκάμισμα της κόρας, που έλαγε την αδελφή μου να σηκώνη το κεφάλι από το πιάτο της και, με μάτια γεμάτα άπορία, να κοιτάξη πότε μένα και πότε τη γιαγιά...

ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

Ο ΚΟΚΚΟΡΟΣ ΚΙ' Η ΚΟΤΤΑ

(Παραμύθι)

Μία φορά κι' έναν καιρό, ήτανε δυο γείτονοι μία γριά κι' ένας γέρος. Η γριά είχε μία κόττα και ο γέρος έναν κόκκορο.

Η κόττα κάθε μέρα γεννούσε κι' από ένα αυγό. Ο γέρος πήγαινε κάποτε στη γριά και την παρακαλούσε να του δώση ένα αυγό, ή γριά όμως δεν του έδινε και τον έδιωχνε μ' άσχημον τρόπο. Τόσο που μία μέρα ο γέρος της είπε:

«Θά' ρθή καιρός να μου ζητήσης και σ' άκατι. Και τότε θα σου πω: Ουμίζωαι που σε παρακαλούσα για ένα αυγό και μ' έδιωχνες και μ' έβριζες;

— Χάσου τώρα από μπροστά μου, παλιόγερος, και σαν σου ζητήσω τίποτα, μη μου δώσης.»

Έτσι αποκρίθηκε ή καλόγρια, που δεν της χωρούσε σ' το μυαλό πως θα λάβαινε ποτε την ανάγκη του φτωχού γείτονου της.

Ο γέρος έφυγε παράπονεμένος, κι' έπειδή δεν είχε κανέναν άνθρωπο σ' τον κόσμο που να τον ποιή, πήγε κι' είπε τα παραπόνά του σ' τον κόκκορο και τον παρακάλεσε θερμά να προσπαθήση να κάνει κι' αυτός κάπου - κάπου κανέν' αυγό, σαν την κόττα της γειτόνισσας.

Ο κόκκορος έτυχε ευαίσθητος και του έκαμε μεγάλη εντύπωση ή λύπη τ' άφεντικού του. Έπειδή όμως είναι φυσικώς άδύνατο να κάμη ένας κόκκορος αυγά, σκέφθηκε άλλον τρόπο για να βοηθήση τον φτωχό το γέρο.

Πήγε στο πλάτι του Βασιλέ κι' έφώναξε: Κικιρίκου! Κικιρίκου!

Γότε τον έπιασαν και για να μη τους φύγη, δεν τον έβγαλαν σ' το κοτέτσι, άλλα τον έκλεισαν μέσα σ' το θησαυροφυλάκιο. Εκεί ο καλός σου άρχισε να καταπίνη λίρες ως που γέμισε όλόκληρη τη μάμμου του. Και τότε πια καμώθηκε τον ψόφιο.

Όταν τον βρήκαν οι φύλακες του Βασιλέ, νόμισαν πως έσκασε από το πολύ φαί και τον επέταξαν σ' το δρόμο. Εκείνος τότε σηκώθηκε, έτρεξε ίσια σ' το γέρο και του είπε:

«Κικιρίκου, κικιρίκου! Αν θέλεις να δής την τύχη σου, κρέμασε με από τα πόδια με το κεφάλι κάτω, και πάρε ένα ξύλο και χτύπα με.»

Ο γέρος, σαν άκουσε πως πρόκειται να κάμη την τύχη του, δεν χασομέρησε καθόλου, παρά άρπαξε εθύς τον κόκκορο, τον κρέμασε ανάποδα κι' άρχισε να τον χτυπά με ένα ξύλο. Έτσι πέρασε οι λίρες που ήταν μέσα σ' τη μάμμου του κι' ο γέρος τις μάζεψε κι' έγεινε πλούσιος.

Επίδε άξαφνα ή γιαγιά τον γείτονα της να καλοή, άκουσε πως ο κόκκορός του ξερνούσε λίρες και χωρίς να λογαριάση την ύπόσχεση που της είχε δώσει ο γέρος, όταν

είχε, μόλις μπορούσε να μασήσει την ψίχα κι αυτή πάλι πολλές φορές μουςκεμένη στο νερό. Η κόρα δεν ήταν για τα δόντια της. Την έκοβε λοιπόν από τη φέτα της και ρώταγε ποιος ήθελε να την αλλάξη με ψίχα. Και την άλλαζε άμέσως. Όλοι, έλπιστα, την κουνηγοδων την κόρα.

Από τότε όμως που κάθησα εγώ κοντά της, ή γιαγιά έπαψε να ρωτά. Της είχα πη πόσο μου έρσε ή κόρα κι' έτσι, όπως καθόμουνα δίπλα της, μου φημίριζε κάθε τόσο, σκουντώντας με σιγά:

— Πετράκη, έχεις ψίχα να σου δώσω κόρα;

— Ναι, γιαγιά, της αποκρινόμεν με τον ίδιο τρόπο.

Και γινόταν ή άλλαξιά. Κι' άμέσως άρχιζα το ροκάμισμα της κόρας, που έλαγε την αδελφή μου να σηκώνη το κεφάλι από το πιάτο της και, με μάτια γεμάτα άπορία, να κοιτάξη πότε μένα και πότε τη γιαγιά...

ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

είχε, μόλις μπορούσε να μασήσει την ψίχα κι αυτή πάλι πολλές φορές μουςκεμένη στο νερό. Η κόρα δεν ήταν για τα δόντια της. Την έκοβε λοιπόν από τη φέτα της και ρώταγε ποιος ήθελε να την αλλάξη με ψίχα. Και την άλλαζε άμέσως. Όλοι, έλπιστα, την κουνηγοδων την κόρα.

Από τότε όμως που κάθησα εγώ κοντά της, ή γιαγιά έπαψε να ρωτά. Της είχα πη πόσο μου έρσε ή κόρα κι' έτσι, όπως καθόμουνα δίπλα της, μου φημίριζε κάθε τόσο, σκουντώντας με σιγά:

— Πετράκη, έχεις ψίχα να σου δώσω κόρα;

— Ναι, γιαγιά, της αποκρινόμεν με τον ίδιο τρόπο.

Και γινόταν ή άλλαξιά. Κι' άμέσως άρχιζα το ροκάμισμα της κόρας, που έλαγε την αδελφή μου να σηκώνη το κεφάλι από το πιάτο της και, με μάτια γεμάτα άπορία, να κοιτάξη πότε μένα και πότε τη γιαγιά...

ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΚΥΚΛΑΜΙΕΣ

Τέταρτο STABAT MATER DOLOROSA...

Κοντά στεκόταν λυπημένη, Κοντά της ή Μαγδαληνή Κι' ή προστάσια του Ιωάννου.

Κοντά στεκόταν λυπημένη, Η θεία Μητέρα στον Σταυρό, Χλωμή, δειλή κι' σπαλιωμένη.

Τα δάχρυα τρέχαν σην ποτάμι Που κατεβαίνει βουερό, Κι' αβύθια πλήθια είχανε κάμει.

Σην θείαν της μορφήν επάνου, Κοντά της ή Μαγδαληνή Κι' ή προστάσια του Ιωάννου.

Κι' οι λογοφόροι του Πιλάτου Κι' Έβραίοι μ' όψη θανατική: —Θλιμμένη είκονα ενός θανάτου!

ΙΩ. Ν. Μ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

Όποιος με πάρα- χαιρετά Και με παρα- χαιδεύει, Κάτι από μένα βέβαια Να καρπιστή γυραύει.

Όποιος θέλει, βρίσκει καιρό. Όποιος δε θέλει, βρίσκει πρόφασιν.

Θελεις να σκάς τον έχθρό σου; Γίνου πάντα καλύτερος.

Άπ' όσους σε γνωρίζουν, ο λιγώτερο που σε γνωρίζει είσαι συ.

Η άποφυγή δυστυχήματος ίσοδυναμεί μ' επίτευξη ευτυχήματος.

Χάνεις κόπο και σαπούνη, Σαπουνίζοντας γουρούνη.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΜΟΥΤΣΑΝ ΜΑΡΤΙΝΕΓΚΟΥ

Αγαπητοί μου,

ΠΙΝ φύγη από το σπίτι, — κι είπαμε στο προηγούμενο πώς και γιατί, — ή Μπέττα άφησ' ένα γράμμα για τους γονείς της. Σ' αυτό, χωρίς να τους λέει

πού πήγαινε, τους φάνερωνε άπλως πώς έφευγε, για να πραγματοποιήση τα όνειρά της. Έκαμε το σταυρό της, διάλεξε μία στιγμή που στους διαδρόμους δεν ήταν κανένας, κατέβηκε τις σκάλες, άνοιξε την ξύπνορα και βρέθηκε στο δρόμο...

Κρατώντας το πολύτιμο της ζεμπίλι, περπατούσε με βήμα τόσο σταθερό, ώστ' εθαύμαζε κι ή ίδια. Την έγκαρδιωνε βέβαια ο σκοπός της, μα κι ή ιδέα πώς ήταν άγνωστή με τα φτωχικά ρούχα που είχε φορέσει. Κι' ο πατέρας της άκόμα μπορούσε να την άπαντήση και να την προσπεράση άνύποπτος. 'Οχι πολύ μακριά από το σπίτι της, κατοικούσαν κάτι γυναίκες Ζαγοριανές. Σ' αυτές πήγε ίσια και τις παρακάλεσε να τη φιλοξενήσουν μία μόνο νύχτα. Τους διηγήθηκε, φυσικά, μία φευτική ιστορία, που δεν δυσκολεύθηκε καθόλου να την πλάση. Πώς ή μητέρα της της έκανε κακή ζωή, πώς άποράσισε να φύγη κρυφά και να πάη στην Κέρκυρα, όπου είχε μιάν αδελφή υπηρέτρια, κτλ. Οι Ζαγοριανές όμως, είτε τα πίστεψαν αυτά είτε όχι, δεν θέλησαν να κρατήσουν στο σπίτι τους μία κοπέλλα που δεν την έγνώριζαν καθόλου. Γιατί αν και γειτόνισσες, δεν θα είχαν, ιδη ποτέ την άρχοντοπούλα, που κρυφοκοίταζε τον κόσμο πίσω απ' τα καφέσια των παραθύρων της. Και της είπαν να παήναι, γιατί στο σπίτι τους δεν ήταν τόπος να κοιμηθθ.

Η δυστυχισμένη ή Μπέττα, — τί να κάμη! — φορτώθηκε πάλι το ζεμπίλι της και βγήκε... Έ, αυτή τη φορά, δεν περπατούσε με τόσο σταθερό βήμα. Γιατί δεν ήξερε πιά πού να πάη. Άφου δεν τη δέχθηκαν οι Ζαγοριανές, το παιχνίδι της ήταν χαμένο. Το βράδι θα έφτανε το πρωί. Πού θα περνούσε τη νύχτα της ή Μπέττα; Στο δρόμο; Φοβάταν. Ουμήθηκε τότε μιάν άλλη γνωστή της, που ά μπορούσε ίσως να την φιλοξενήσ' μα το σπίτι της ήταν μακριά και δεν ήξερε να πάη. Άπάντησε κάτι γυναίκες του λαού και τις ρώτησε. Μ' αυτές παραξενεύθηκαν από το ύφος της και την κορόιδεψαν. Περπατώντας έτσι άσκοπα, βρέθηκε πάλι απέξω από το πατρικό της σπίτι. Και στάθηκε μπροστά του να το κοιτάξη, όπως, λέει ή ίδια, θα κοιτάζαν ο Άδαμ κι

ή Εύα τον Παράδεισο, άφου τον έγασαν... Γιατί δεν τολμούσε να ξαναμπή. Ήταν άργά κι ή πόρτα θα είχε κλείσει με το σύστη. Θάναγκαζόταν να κτυπήση το κουδούνι. Και τί θα έλεγε στον υπηρέτη, που θα την έδωσε να γυρίξη απέξω μονάχη, σε τέτοια χάλια... Άδύνατοι θα προτιμούσε το θάνατο απ' αυτή τη ντροπή. Και καθόταν ή δύστυχος και περίμενε... να τη σώση πιά ο Θεός. Άξαφνα, της ήλθε μία ιδέα: "Αν ή πόρτα δεν ήταν άκόμα κλεισμένη με το σύστη; Έπρεπε να δοκιμάσθ... Και πραγματικώς, πλησιάζει σιγά-σιγά, πάνει το πόμολο, το στρίβει προφυλακτικά, σπρώχνει έλαφρά και... ή πόρτα άνοιγει!

Ά, τί χαρά! ή, τί εύτυχία! Το σκοτεινό παλάτι, ή φυλακή που της φαίνεται τώρα Παράδεισος, την ξαναδέχεται!... Άνεβαίνει τις σκάλες, περνά τους διαδρόμους, τρέχει να τρυπήσθ, να σωθθ... Κανείς δεν την είδε. Μόνο στο διάδρομο του άπάνω πατώματος άπαντά έναν υπηρέτη. Μά δεν την μέλει πιά εκεί ως την έδωκεν. Και χώνεται στην κάμαρά της. Είναι μούσκεμα στον ιδρώτα, από τη ζέστη, από την άγωνία. Γδύνεται, αλλάζει, κανεί μια θερμή προσευχή στην Παναγία και κέρπει στο κρεβάτι της. 'Υστερα, μπαίνουν στην κάμαρά της ή μητέρα της κι ή αδελφή της. Ω, πώς θέλει να τις άγκαλιάσθ, να τις φιλήσθ! Κρατείται όμως, για να μη παραξενευθούν, για να μην ύποπτευθούν. Τους λέγει μόνο πώς της κόνεσε το κεφάλι κι αισθάνθηκε την άνάγκη να πλαγιάσθ... Άλλά δεν έχει τίποτα, θα σηκωθθ... Και σηκώνεται, — προπάντων γιατί θυμήθηκε κείνο το γράμμα, — ντύνεται, πηγαίνει, το βρίσκει στο μέρος που το άφησε, το έγφαρτίζει και μπαίνει στην τραπεζαρία, όπου την περιμένουν για το δείπνο.

Έτσι τελείωσε ή νυκτερινή περιπέτεια κι έματαιώθηκε το μυστικό σχέδιο της Μπέττας. Είδε πιά κι αυτή πώς δεν το ήθελε ούτε ο Θεός. Κι' ύποτάχθηκε, κι έκάθησε στο σπίτι της ήσυχη, κι άφησε την ιδέα να μπη σε Μοναστήρι και δέχθηκε μάλιστα να παντρευθ με τον άρχοντα που της διάλεξε ο πατέρας της.

Έτσι θάποκευτε κάποια έλευθερία και θα μπορούσε ίσως να τυπώση τα έργα της. 'Ο γαμπρός ήταν ο Νικόλαος Μαρτινέγμος. 'Ο γάμος έγινε, το πρώτο παιδι γεννήθηκε, — ο Έλισαβέτιος που είπαμεν έξοχος κι αυτός ποιητής, — άλλά λίγες μέρες μετά τον τοκετό, την 9 Νοεμβρίου 1832, ή Έλισαβέτ Μουτσαν Μαρτινέγκου πέθανε από έπιλόχο πυρετό. Και τα κμαυρα συγγράμματα, που έμποδίσθησαν μία φορά να ταξειδέψουν μες στο ζεμπίλι για τη Βενετία, έμειναν για πάντα στο συρτάρι...

'Ο γυιός, που έδημοσίευσε μόνο την αυτοβιογραφία της μεγάλης του μητέρας, ύποσχέθηκε να δημοσιεύση έπίσης και τα τριάντα της έργα, τα Έλληνικά και τα Ι-

ταλικά. Άλλά πέθανε χωρίς να εκπληρώση την ύπόσχεσή του. Σήμερα τα χειρόγραφα της Έλισαβέτ Μουτσαν Μαρτινέγκου βρίσκονται στα χέρια των έγγονων της στη Ζάκυνθο. Όταν διηγήθηκα όλ' αυτά στο Συνέδριο, οι κυρίες συγκινήθηκαν και με προθυμία δέχθηκαν την πρότασή που τους έκαμα, να έγφράσουν δηλαδή μία εύχη για την έκδοση αυτού του άνεκδοτου θησαυρού. Θα είσακουσθθ; Θα πλουτισθ ποτέ ή Νεοελληνική Βιβλιοθήκη με τον «Έυρύμαχο», τη «Ροδόπη» και τις άλλες τραγωδίες της Έλισαβέτ; Το εύχομαι μα δεν το ξέρω. 'Οπωσδήποτε, για να θαυμάσουμε αυτή τη γυναίκα, δεν είναι άνάγκη να διαβάσουμε και τα θεατρικά της έργα. Άρκει ή Αυτοβιογραφία της' άρκει ή θαυμαστή αυτή ζωή, που μάς δείχνει με πόση θέληση, με πόση έπιμονή συνοδεύεται και τί έμποδία μπορεί να ύπερικήσθ, αυτό το μεγάλο έρω, το τάλαντο, που χωρίζει ο Θεός στα διαλεχτά του πλάσματα.

Σας άσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΑΤΡΙΔΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ JULES VERNE ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'. (Συνέχεια)

Τη στιγμή εκείνη, το κερί του Φρίτς έσβυσε από πνοή ανέμου πιδ δυνατή. Ήταν ή άπάντηση στην άπορία του. Βέβαιος πιά, πώς αν περνούσαν εκείνο το τοίχωμα, θα έγβαιναν έξω, ο Φρίτς γύρισε στην πρώτη σπηλιά, όπου τον περιμέναν όλοι, και τους ανακοίνωσε την άνακάλυψή του.

Άμέσως ο πλοίαρχος Γκούλντ, ο Τζών Μπλόκ, ο Φραγκίσκος, ο Τζέιμς, με τον Φρίτς μπροστά, άναψαν κεριά, μπήκαν στη δεύτερη σπηλιά, και βεβαιώθηκαν πώς πραγματικώς εκεί — μέσα φυσούσε.

'Ο ναύκληρος τότε, κατεβάζοντας το κερί του στο έδαφος, παρατήρησε πώς ο τοίχος που έκλεινε το διάδρομο εκείνο, δεν ήταν παρά ένας σωρός από πέτρες, πεσμένες βέβαια από ένα είδος φυσικού πηγαδιού.

— 'Η πόρτα! φώναξε. Νά, ή πόρτα! Και δεν μάς χρειάζεται κλειδί. Ά, καπετάνιο μου, τί δίκιο που είχες!

— Έμπρός! άποκρίθηκε μόνο ο πλοίαρχος Γκούλντ. Έύκολα άνοιχθηκε το πέραςμα που το έγφαζαν οι πέτρες. Από χέρι σε χέρι, της έγβαλαν και τις κουβάλησαν όλες. Κι' ήταν πολλές, γιατί σχημάτιζαν ένα σωρό πέντ' έξη πόδια ψηλότερο από το έδαφος. 'Όσο προχωρούσε ή εργασία, το ρεύμα του αέρα γινόταν δυνατότερο. Έπήρχε χωρίς άλλο σαν ένα φαράγγι, σκαμμένο μέσα στον όγκο του βράχου.

Σ' ένα τέταρτο ή εργασία τελείωσε και πρώτος πέρασε από το άνοιγμα ο Φρίτς.

Στην άρχη, έκαμα δέκα-δώδεκα βήματα σε μία πλαγιά πολύ άνηφορική, που τη

φώτιζε από πάνω ένα φως θαμπό, άμυδρό. Δεν ήταν ένα κάθετο πηγάδι. Ήταν ένα πλαγίο φαράγγι πέντ' έξη πόδια πλατύ, που χωνόταν σε μεγάλο ύψος, άνάμεσα σε δυο τοιχώματα του βράχου. Κι' άπάνω, ψηλά, φαίνονταν μία λουρίδα ουρανού! Άπό κει περνούσε ο άνεμος, που έγφανε, από τις σχισμάδες του τοίχου, ως μέσα στο διάδρομο.

Όποτε ή βραχοσειρά ήταν σχισμένη, χωρισμένη 'ς όλο της το πλάτος; Κι' ως πού να έγφανε αυτό το σχίσσιμο;

Θα το μάθαιναν, άμα κατέρβωναν να φθάσουν ως άπάνω.

Περιττό να πούμε τί έντόπωση τους έκανε αυτή ή άνακάλυψη. Ήταν σαν φυλακισμένοι, που βρίσκουν άξαφνα την πόρτα της φυλακής τους άνοιχτή.

Η ώρα ήταν μόλις όκτώ κι είχαν καιρό να έπιχειρήσουν την άνάβαση.

Δεν είπαν να στείλουν μπροστά τον Φρόιτς ή τον Τζών Μπλόκ. Άντρες και γυναίκες άγυπομονούσαν να ναιθούν. Μόνο ή Τζένου είπε:

— Άς πάρουμε μαζί μας και λίγα φαγιά. Ποιός ξέρει πώς θα διαρκέση ή άπουσία μας;

— Και μήπως ξέρουμε πού πάμε; έγρόσθησε ο Φραγκίσκος.

— Έξω! άποκρίθηκε ο ναύκληρος. Κατά διαταγή του πλοίαρχου, άφου έγπρογευμάτισαν όλοι, πήραν μαζί τους τρόφιμα για κάμποσες ήμέρες και ξεκίνησαν. 'Ο άλμπατρος ακολουθούσε τη Τζένου κι' ο μικρός Μπόμπης τον άλμπατρο. Άφησαν τη μεγάλη σπηλιά, πέρασαν, στο διάδρομο και χύθησαν στο φαράγγι.

Μπροστά άνέβαιναν ο Φρίτς κι' ο Φραγκίσκος. Τους ακολουθούσαν όλοι οι άλλοι, και τελευταίος ο Τζών Μπλόκ.

Στην άρχη ένας-ένας, γιατί το μονοπάτι του φαργγιού ήταν στενό. Παραπάνω ίσως θα γινόταν πλατύτερο και θα μπορούσαν να πηγαίνουν δυο-δυο και τρεις τρέτς.

— Άστερ' από ένατο βήματα, σχεδόν 'ς εύθεία γραμμή, παρουσιάσθηκε μία πλαγιά όχι και τόσο άπότομη. Έτσι ή άνάβαση δεν θάταν πολύ κουραστική. Άλήθεια ο δρόμος θα μάκρανε' γιατί κι' αν έγβαζε στόροπέδιο, το έκανε με πολλές λοξοδρομίες. Μ' όλους όμως αυτούς τους έλιγμούς, ή γενική διεύθυνση του φαργγιού ήταν από το νότο στο βορρά.

Στις δέκα, χρειάσθηκε να κάμουν ένα σταθμό για νάνασθούν. Κι' έσταμάτησαν σ' ένα ήμικυκλικό πλάτωμα, που από πάνω του φαίνονταν περισσότερος κάπως ούρανος.

Το ύψος σ' εκείνο το μέρος, κατά τους λογαριασμούς του Χάρου Γκούλντ, θάταν ως διακόσια πόδια από την έπιφάνεια της θάλασσας.

Άν είπ' έτσι, είπε τότε ο ναύκληρος, σε πέντε-έξη ώρες φθάνουμε πάνω. — Και θα είναι ήμέρα άκόμα, έγρόσθησε ο Φρίτς, ώστε στην άνάγκη, θα μπορούσαμε να κατεβούμε πριν νυκτώση.

— Σταθήτε όμως να ιδούμε, είπε ο πλοίαρχος, το φαράγγι αυτό βγάζει πραγματικώς στόροπέδιο;

— Άδιάφορο! φώναξε ο Τζών Μπλόκ, όπου βγάξθ, εκεί θα πάμε. Γιατί δεν μπορούμε να κάμουμε και διαφορετικά.

Έγέλασαν με το λόγο του ναυκλήρου. Ή άπογοήτευσή τους όμως θάταν μεγάλη, αν παρουσιαζόταν στο δρόμο τους έμπόδιο άνυπέρβλητο.

«Πλευρές άπότομες, έδαφος στρωμένο από μεγάλες πέτρες.» (Σελ. 157, στ. γ')

— 'Υστερ' από μισή ώρα ξεκίνησαν. Το φαράγγι, όλοένα στρυφνότερο μα και πλατύτερο, — το πλάτος του έδω ήταν δώδεκα πόδια, — παρουσίαζε ένα έδαφος σκαπασμένο από άμμους και πέτρες μα χωρίς ίχνος πρασιναδάς. Δεν έδωλες πουθενά ούτε μια λειχήνα, ούτε ένα βρύο.

Στις δυο μετά το μεσημέρι ξαναστάθηκαν για να ξεκουρασθούν και να φάνε. Το ύψος εκεί θα ήταν επτάκόσια ως όκτακόσια πόδια. Κι' αυτό τους έδινε την έλπίδα πώς μπορούσαν να φθάσουν στην κορυφή.

Μετά το γεύμα, ο Φρίτς είπε:

— Τζένου, θα σε παρακαλέσω να μείνεις έδω με την κυρία Ουόλστυν και τη

Ντόλλ... 'Ο Φραγκίσκος θα μείνη μαζί σας. 'Ο πλοίαρχος, ο Τζών Μπλόκ κι' έγώ θα έγκαλουθίσουμε την άνάβαση... Δεν υπάρχει φόβος να χαθούμε... Θα γυρίσουμε να σας βρούμ' έδω.

Μά ή Τζένου δεν θέλησε ούτε να τακούσθ. Κι' όλοι μαζί ξεκίνησαν πάλι στις τρέτς.

Οι δυσκολίες όμως μεγάλωναν όλοένα. Πλευρές άπότομες, έδαφος σκαμμένο από μεγάλες πέτρες. Έπρεπε να προσέχουν πού πατούν, να πιάνονται, να βοηθούνται, να τρεβιούνται από τα χέρια. Μά κι ή έλπίδα μεγάλωνε και τους έδινε δύναμη και θάρρος. Θα έγβαιναν! 'Ο άλμπατρος άνοιξε κιάλα τα φτερά του και πέταξε, ρά να τους προσκαλούσε να τον ακολουθήσουν. Άς είχαν τα φτερά του!

Επιτέλους. Λίγο πριν από τις πέντε, βρέθηκαν όλοι στην κορυφή. Μά δεν είδαν τίποτα! Ούτε κατά τη μεσημβρία, ούτε κατά την άνατολή, ούτε κατά τη δύση. Τίποτ' άλλο από την άπέραντη θάλασσα!

Κατά το βορρά, ή βραχοσειρά προχωρούσε άτέλειωτη. Μόνο από εκεί δεν φαίνονταν ή θάλασσα και για να την ιδούν, έπρεπε να πάνε ως την άκρη της ράχης, που θα τελείωνε βέβαια με καμιά άπόκρημη πλαγιά.

Τι άπογοήτευση για τους ναυαγούς, που ένόμιζαν πώς θα ιδούν, πίσω από τη άγωνα βραχοσειρά, καμιά χώρα γόνιμη, πράσινη, άσπυμένη! Τίποτα! Καλύτερος ήταν ο 'Όρμος των Χελωνών. Εκεί έδωλες τουλάχιστο και κανένα θαλασσόχορτο...

Άλλά και στη θάλασσα δεν φαίνονταν τίποτα. Ούτε ίχνος νησιού ή στεριές όποιαδήποτε. Το ξερονήσι τους ήταν έντελώς άπομονωμένο στη μέση του άγριου 'Ωκεανού.

Μόνο για το βορεινό μέρος μπορούσαν να ελπίζουν άκόμα, άφου ή θάλασσα δεν φαίνονταν από κει. Μά ή βραχοσειρά, ή ράχη δηλαδή της βραχοσειράς όπου βρισκόταν τώρα, είχε μήκος πολλών λευγών. Κι' άξίζει τον κόπο να περπατήσουν τόσο διάστημα, για να ιδούν ίσως από την άκρη μιάν έπίσης έρημη θάλασσα;

Όχι, περιττό... Και το μόνο που είχαν να κάμουν οι δυστυχισμένοι, ήταν να ξαναπάρουν το φαράγγι και να γυρίσουν στη σπηλιά τους.

Εκεί-μέσα κλεισμένοι, θα περνούσαν τον χειμώνα, — και ποιός ξέρει πώςους άλλους άκόμα!...

Ήταν πέντε ή ώρα κι' έπρεπε να δια-φθούν. (Βασται συνέχεια)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΟ ΣΤΡΕΪΔΙ

(Μύθος)

Από αδελφία περπατούσαν
μιά ημέρα στην άκτῃ
ξάφνου βλέπουν ένα στρεΐδι
χάρου να λαμποκοπά.

«Πρώτος τό'δαι είνε δικό μου!»
«Ο καθένας τους φωνάζει
Και τό στρεΐδι πώς να πάρη
'Απ' τόν άλλονε κοιτάζει.

Μά να κι' έρχετ' ένας άλλος,
Παίρνει ύφος δικαστή
Και τούς λέει: «Πρέπει δίκη
Και στους δυό να μοιραστή».

Τόν άκούνε, Πιάνε τότες
Και άνοίγει αύτός τό στρεΐδι,
Και στον ένα και στον άλλον
'Από ένα τοάφι δίδει.

Μά έκείνος τράφει τό κρέας
—για τόν κάκο του καιρίμενος—
κι' έτσι άπ' τόν καυγά των δυό,
βγαίνει ο πρώτος κερδισμένος.

(Διασκευή) Γεγηγόριος δ' Ε'

Ο ΝΕΙΡΟ

(Αριστεριμένο στον Αθωνα)

Νόστιχο στό στρατόπεδο, «Όξω
τό φεγγαράκι καί τήν κρηφούλι
πίσ άπό τήν πυκνή φυλλωσιά
των πεύκων κα τό τριζόνι δέν
παίρνει άνασαρόδι.

Στη σπηλιή μέσα μόνο οι άνα-
πνοές των προσκόπων άνούγονται
καί τά συνομωτικά ψιθυρί-
σματα των αξιωματικών τῃ; έπό-
δου. Οι σκοποί είναι στην άλλη
άκρη.

Γλιστρούμε σαν κλέφτες και
πέφτουμε στό πλαγιό τό στρα-
τόπεδο χαντάκι. Σιγά - σιγά
βροδθήκαμε στό δάσος, διακό-
σια μέτρα μακριά άπ' τό στρα-
τόπεδο. Ένας έλαφός άπόγειος
κουνίει τά μυτερά των πεύκων
φύλλα κι' άνεμίζει τά μαλλιά
μας. Με σιγαλή φωνή καταστρά-
νωμε τό σχέδιο τῃς έπόδου. Εί-
ναι έτοιμο.

Ξεκινώμε πάλι σιγά κατά τό
στρατόπεδο. «Θά πετύχη ή έφο-
δος; Κάποιος άόριστος φόβος
μάς κρατεί. Όλο και προχωρού-
μας προσφυλακτικά. Νά οι δυό κο-
νικές σκιές, νά κι' οι δυό σκο-
ποί. Ο ένας στέκει στη μέση
σαν άγαλιά κι' ο άλλος κόνει τό
γόφο του στρατοπέδου. Ο ένας
κάτι κατάλαβε, τεντώνει τ' αυτί
του, «Αά!» άκούμε πεί, μάς
έγνωσαν!..

Τί να γίνει! Τώρα άς τους τρο-
μάξουμε τουλάχιστο λίγο, άς δοθ-
μας πού φτάνει ή γενναίότητά τους.
«Αά!» έξαλείει λίγο δυνατώ-
τερα ο σκοπός. Σιωπή πάλι άπό
μέρους μας. Τούτο «Αά!» και
άμέσως ακολουθεί τό «Αρχιφύ-
λας, στό όπλα!» Πατάχτηκε ο
'Αρχιφύλακας κι' άφου δέν έλαβε

κι' αύτός άπάντησε, έύπνισε τό
σαλιπακή. Δυνατόι σκορπούνται
οι ήχοι τῃς σάλπιγγας στό κοι-
μάμενο δάσος.

«Η σάλπιγγα όμως δέν σημαί-
νει αφηριδιασμό άλλά άπλάς... έ-
γεργήριο. Ξυπνάω. Δέν βρίσκου-
μαι στό δασάκι άλλά μέσα στη
σπηλιή, διπλωμένα; στη μάλλινη
κουβέρτα μου και πλάι μου βλέπω
τους συντρόφους μου να ξυπνούν.

«Όλ' αυτά ήταν ένα καλό έ-
ννοημα, πού δέν ήταν όμως πολύ
μακριά άπ' τήν πραγματικότητα
γιατί πριν κοιμηθώμα, σχεδιάσα-
μα μια τέτοια έφοδος, πού άνα-
βλήθηκε όμως.»

Νέος Βολταίρος

PROFONDA NOX

«Όλη λευκή γύρω ή φύσις... Η
σελήνη ή λευκή τήν άφαιρώνει.
Αραία σιγαλαρία ώσαν λευκός
άφρος φαίνονται ψη' άπό γλυκό
κό ουράνο... Όλη λευκή γύρω ή
φύσις... Κι' ή σελήνη μου λευκή
—λευκή γέρνει άσώπως σε όνειρα
λευκά, παιδικά... Γέρνει άκαλά...
Και άλλωνε βαθειά στήνη καρδιά
μου γαλήνη λευκή και γλυκειά...
Πόσο γλυκαία γαλήνη πού μέσα
μου βαθειά πλημμυρίζει... Πόσο
όνειρα λευκά... Πόσο λευκή κι'
ή βραδυά...»

Ρόδου τῃς Ρόδου

ΣΤΗ ΦΥΣΗ

«Ω Φύση, πόσο σε θαυμάω για
δία σου τά θαύμασια, άπό τό έ-
λάχιστο μικρόβιο, πού δέν μπο-
ρεί κανείς να τό δῃ, ως τά λαμ-
περά άστρα πού είναι κόσμοι όλο-
κληροί! Όσα κι' αν έργασθούν οι
άνθρωποι, συ είσαι άνώτερη τους,
γιατί ποιος θα νικήρη τό θάνα-
το; Αν αύτοι μπόρεσαν να κα-
τακτήσουν τόν άέρα, πετώντας
μέσα σ' αυτόν με τίς τροχίλους τους
μπαγάνες, αν μπόρεσαν να κατα-
κτήσουν τή θάλασσα και τ' έπρί-
στα βάρη τῃς με τό ύπερκατα-
νεύα και τό ύπερβάρη τους, αν
έμύκρυναν τό διάστημα και τό
χρόνο με τους σιδηροδρόμους των,
συ τους κόβεις σε μια και μόνη
στιγμή τό νήμα τῃς ζωῃς τους
και τό τέρας αύτό τό δαιμόνιο
ούτε μια κίνηση είναι άξιο να
κόνη!»

Πληγωμένος Χρυσσατέος

ΑΥΓΗ

Σημερώνει. Σπύγησα. Τό φως περνά άπό
τίς μυδιώλεστες γυάλλες του πα-
ραθύρου μου και γεμίζει άφθονο
τό δαμάτιό μου. Κι' όμως έγώ
δέν σηκώνομαι.

Είναι ή ώρα των έμπνεύσεων.
Και τό μυαλό μου κυφορεί τώρα
ένα... κομματάκι για τή Σελίδα
μας!..
Μά να, ένας κόκορας λαλεί

και μου φαίνεται πως μου λέει:
«Έύηνο, τερπέλη! Σήκω, έλα να
ιδῃς τί όρατα πού είναι ή φύση!»
Σηκώνομαι και πλησιάζω τό
παράθυρό μου.

«Αλήθεια, τί όρατα ή θάλασσα
πού απλώνεται γαλάζια, όσο
φθάνει τό βλέμμα, με δυό - τρεις
βαρκοίλες στην ήσυχή έπιφανεία
τῃς, στεφανωμένη άπό τά γαλά-
ζια βουνά πού μόλις ξεχωρίζου-
ται στην προινή ομίχλη!»

Κάτω στόκορνάλι, δυό - τρία
παιδάκια παίζουν με τους άμους
κι' οι εδύμες φωνές των, καθώς
και μερικόν άλλων πού κόνουν
τό μπαγιό τους πύδ πέτρα, μου
διώχουν κάθε όρεξη για ύπνο ή
σερβασίμου.

Και σε λίγο, κυνηγιόμα κι' έ-
γώ εύθιμος με τάδέφια μου στο
δασάκι των πεύκων, πού απλώνε-
ται δίπλα στο σπίτι μας...
Μικρός Μεταμόρφως

Η ΑΝΟΙΞΙΣ

«Ανοιξές είναι, τά πορλιά
πετώνει στην ήμερα,
με τή γλυκαία τους τή λαλιά
γιομίζουν τόν άέρα.»

Χαρούμενο μέσα στα κλαδιά
γλυκολαλεί τ' άηδόνι
και τή φολιά του με χαρά
χίτσει τό χελιδόνι.

Τά λουλούδια πού άνθίζουνε
ακορπάν γλυκαία εσθδιά,
τους κόμπους χρωματίζουνε
με χάρη κι' όμορφιά.

Τά μελιούσια με βουή
άπ' άνθος σ' άνθος πάνε
και μ' ευχαρίστηση τρανιά
τό μέλι τους ρουφάνε.

Και σ' τῃς νυχτός τῃ σιγαλή
του ή φωνές ήσυχάζε,
του κρόκου — κρού κόυ! — ή λαλιά
τῃ σιωπή ταφίζει.

Νέστον

ΤΟ ΣΥΝΗΝΤΗΡΙ ΜΟΥ

Θά νομίζετε ότι είναι κανένα
ώμορο ρολογάκι, πού με τό
γλυκό του χείλι με ξυπνά κάθε
πρωί. Όχι, θά γελασθήτε: Τό συ-
νηντήρι μου είναι τόσο άκλόυ-
στερο, μά και τόσο συνθετώτερο
άπό ένα ρολόγι, όσο δέν μπορεί
να φαντασθή κανένας! Είναι...
άνθρωπος!

Αντίκρι στο σπίτι μας είναι ένα
σιτάκι, όκου κάθεται μια γυναίκα
με τόν άντρα τῃς και τά δυό παι-
διά τῃς. Στο περιβόλι τῃς έχει
και κάμποσα πουλιά. Κάθε πρωί
λοιπόν, κατά τις έξη, βγαίνει στο
περιβόλι της και φωνάζει τις κό-
τες για να τις τάση:

— Τίς, τίς, τίς, τίς, τίς!
Αυτό είναι τό συνηντήρι μου.
Νομίζω, πως θά τό βρήτε πού
καλό άπό ρολόγι. Ακουστάς τό,
έξω πως είναι ώρα για να ση-
μαθώ, κι' άπό μέσα μου εύχαρι-

ΒΙΡΓΙΛΙΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ «ΑΙΝΕΪΔΑ»

Είναι νύκτα. Ένας στόλος προ-
χωρεί στο πέλαγος. Μόνος ο Πα-
λινοόςος βρίσκεται στο κατάστρω-
τό πλοίου του για να διευθινή
τό τιμόνι. Όλοι οι σύντροφοί του
κοιμούνται κι' ο Ύπνος, ένφ' του
χαϊδέσει σιγά-σιγά τά μαλλιά και
τό πρόσωπό του ψιθυρίζει με τή
σιγαλή φωνή του:

«Παλινοός, γυνέ του Ίασίδη
τά κύματα μόνο τους σπρώχνουν
τό στόλο, ή αύθα σιγαλή μόλις
γεμίζει τά πανιά, είναι καιρός
για άνάπαυση, γιατί δέν πηγαί-
νεις να κοιμηθῃς;»

Και ο Παλινοόςος άποκρίνεται:
«Δεν θά κοιμηθώ, γιατί ποτέ δέν
έμπιστεύθηκα τῃ θάλασσα. Ούτε τά
ήσικα κύματα τῃς, ούτε τῃν γλυ-
καία αύθα τῃς, και τώρα δέν θ'
άπατηθώ άπό τόν ήσυχον ύφρα-
νό και δέν θά έμπιστευθώ σε
όένα τόν Αίγιός και τούς Τρώες.»

Και τό πλοίο προχωρεί σιγά-
σιγά και χώνεται στο σιτειγό
πέλαγος...
(Παράφρασις)

Ίαπίότης των Αστέρων

ΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑ

«Όταν βασίλευε στη Γαλλία ο
Λουδοβίκος XII, ένας άρχοντας,
για μηδαμινή αίτιο, σκότωσε ένα
γεωργό.

«Όταν τώρθε ο βασιλιάς, έ-
κάλισε τόν άρχοντα σε τροπέζι
και πρόβαξε να του φέρουν τά
καλύτερα φαγητά, έκτός ψωμί.

Μετά τό γεύμα, ο Λουδοβίκος
XII ρώτησε τόν καιζομένο του
αν έφαγε καλά.

— Τι να σάς πώ, Μεγαλειότα-
τε, είπε κείνος: τό φαγητό ήταν
έξαιρετό, αλλά δέν τήγγιξα, γιατί
έχασαν να μου φέρουν ψωμί, και
χωρίς ψωμί δέν μπορώ να φάω
τίποτα.

— Βέβαια, άποκρίθηκε ο βα-
σιλιάς, αλλά τό ψωμί γίνεται
άπό άλεύρι, και τό άλεύρι άπό
στάρι, και τό στάρι τό σπέρνει ο
γεωργός κι' έπειδή συ χόδες σιού-
τισσες ένα γεωργό, δέν περίσσευε
ψωμί για να σού φέρουν.

«Ελευθερωτής τῃς Πατρίδος»

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Τάκη, γιατί είσαι ιδρωμένος;
— Γιατί τό τραίνο είχε δυό
μηχανές κι' έτρεχε πάρα πολύ.

(Γεγονός)

Εστάλη από του Στεφάνου τῃς Δόξης

— Πώς λέγεσαι γαλλικά ή μύτη;
Nez;

— Ναι, Nez.
Κι' ή Μπεμπέκα έπεμβαίνοσα:
— Α, όχι ναι, Τάκη! Μόλινα,
πρέπει να λές!

(Γεγονός)

Εστάλη άπο το Κοκκυνοπίτερο

Τό πρώτο τον καθήκον του

καλού συνδρομητού είναι
ή έγκαιρος άναγνώσις τῃς
συνδρομῃς του.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ Τῃς «ΔΙΑΠΑΣΕΩΣ»,

Αθήνα, 12 Απριλίου 1921

Στερεότυπον: Δέν άπάντω
έξ ερωτήσεως και άπορίας, πού
έθελω βροίκε καθίνας τῃν άπάν-
τησιν και τῃν λύσιν σ' αυτά. Οδηγόν
του Συνδρομητού, άμα τόν δια-
βάσῃ προσεκτικά. (Ιδε φυλ. 1—3)

ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ, άγαπήτιά μου
καίριά. Χριστός Άνάστη! Τό φιλιέ
άγάπης σε όλα σας. Η χάρη του
Αναστήτου, Χριστού να σας φωτίζή
και να σας οδηγή πάντα στο καλό.
Και τῃν άγαπημένη μας Πατρίδα να
σκέπυ και να βοηθή. Και τού χρόνου,
παιδιά μου, Χριστό, Άνάστη!

Ο ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΕΙΟΣ

«Η συνεργασία μου ο. Σταυρούλα
Μαρτίου (Ε. Α.) μου έστειλε τό ά-
κλόουτο γράμμα:

«Αγαπητή μου Αδελφίς,
«Στην έλληλογραφία του σημεριού
σου φίλου γράφετε για τό Σεβαστο-
πούλειο διαγωνισμό. Και λέει, ότι κα-
ποια άπό μάς τις δυό φοιτήτριες πού
διαγωνιζόμεστε, τῃ δ. Δουκάκη κι'
έμέ, — θά τό πάρη, γιατί δέν πιστεύει
να τό δώσουν πάλι: στον περσιόνο
νύχτα. Σ' εύχαριστώ για τήν καλή ή-
δέα πού έχει και για μένα. Άλλά
πρώτο, έκτός άπό μάς τις φοιτήτριες,
διαγωνίζονται κι' άλλοι φοιτητά ίκα-
νότατοι. Επειτα οι κριτάι δέν δύνανται
τό κανένα. Και μόνο τῃν ώρα τῃς έπι-
σημου άπονομῃς, όταν ο κ. Πρωταγό-
στης τό ίδιο άφραβτικό στοιχείο με
τό βραβεύμενο έργο, μαθαίνουν κι' οι
κριτάι τό όνομα του νικήτου. Οστε
έξασαν να μου φέρουν ψωμί, και
χωρίς ψωμί δέν μπορώ να φάω
τίποτα.»

— Βέβαια, άποκρίθηκε ο βα-
σιλιάς, αλλά τό ψωμί γίνεται
άπό άλεύρι, και τό άλεύρι άπό
στάρι, και τό στάρι τό σπέρνει ο
γεωργός κι' έπειδή συ χόδες σιού-
τισσες ένα γεωργό, δέν περίσσευε
ψωμί για να σού φέρουν.

«Ελευθερωτής τῃς Πατρίδος»

— Τάκη, γιατί είσαι ιδρωμένος;
— Γιατί τό τραίνο είχε δυό
μηχανές κι' έτρεχε πάρα πολύ.

(Γεγονός)

Εστάλη από του Στεφάνου τῃς Δόξης

— Πώς λέγεσαι γαλλικά ή μύτη;
Nez;

— Ναι, Nez.
Κι' ή Μπεμπέκα έπεμβαίνοσα:
— Α, όχι ναι, Τάκη! Μόλινα,
πρέπει να λές!

(Γεγονός)

Εστάλη άπο το Κοκκυνοπίτερο

του, να διορθώσω όσα γράφακον στην
'Αλληλογραφία του τελευταίου σου
φυλλαδιού σχετικά με τήν άρετινή ά-
πονομή του βραβείου.

«Θάρτε δικαί να μάθης, πως ο πε-
ρσιός νικήτής πού διαγωνίστηκε και έ-
τος και για τόν όποτον μιλώ, — άς
ποιά μορφή, είναι ο καλύτερος. — άς
με συχαρίσουν οι δεσποινίδες Μαρτί-
ου και Δουκάκη, πιστώνω πως όλοι
συμφωνούμε σ' αυτό, — φοιτήτριες τῃς
Σχολῃς μας, έν άπό τά ισχυρώτερα
πνεύματα. (αδιάφορο έν, κατά τή γνώ-
μη μου, πούτῃ έξω σε με τά ζητήμα-
τα, π. χ. τού γλωσσικού.)»

«Δέν έξω αν ο καλός μου φίλος θα
πάρη πέτος τό βραβείο. Έκείνο πού
έξω είναι, — ά, πού έπιτρέψης να έ-
φέρω τήν αντίθετη άκριβώς με σένα
γνώμη, — ότι π ρ έ π ε ι να τό πάρη,
γιατί είναι, — τό ξανάλεω, ο καλύτερος
φοιτήτής μας κι' ένας άπό τους μεγá-
λύτερους μέλλοντας έπιστήμονας του
παιδιού μας τόπου.»

«Με πολλούς πολλούς χαριτισμούς,
«Ιωάννης Θ. Κακρυδῆς
«Φοιτητής τῃς Φιλολογῃς»

Απάντω μαζί και στους δυό: Συμ-
φωνώ τελείως, ότι οι κριτάι δέν δι-
νουν τό βραβείο όπου θέλουν, αλλά
δεν τό παίρνει, με τό σπαθί του
πού λέει, ο Ικανώτερος. Όταν λέμε για
κριτάι ένος διαγωνισμού ότι τό δι-
νουν, είναι τρέπος τού λέγειν
συνήθετατα κι' δλωσδιόλου άσχετος
με τήν άμεροληψία τους. Όσο για τόν
κ. Συκουτρή, πού δέν τόν γνωρίζω κα-
θόλου, και ως χόδες όστε τήνομά του
δέν έξωρα, — ή κι' αν τήνομα κάποτε,
τό είχα έξασει, — διαμαρτυρούμαι πως
έγραφα τάχα για αυτόν έστω, και με
έχως μορφή, κι' άπορά πού τῃ βρή-
κε ο κ. Κακρυδῆς! Τό μόνο πού έξά-
γεται άπό τά γραφέντα προχθές, είναι
μία εγχή ή μία γνώμη, ότι τό βραβείο
αυτού του διαγωνισμού, γενικώς, δέν
έπρεπε να ξαναδωρεται σ' ένα πού τό
έ νανήρη. Κι' εξακολουθώ να έχω τῃν
ίδια γνώμη. Δέν τῃν ύποστηρίζω όμως
για να τελειώση ως έδώ ένα ζήτημα,
πού δέν είναι δλωσδιόλου τού κύκλου
μας και τῃς δικαιοδοσίας μας.

Η «ΛΑΟΥΡΑ»

Ανήγγειλα προχθές τήν έκδοση τῃ
νέου βιβλίου του κ. Γρ. Εσπινούου,
άλλά δέν έπρόσθασα να σάς γράψω τί-
ποτα γι' αυτό.

Λοιπόν, είναι ένα τερπνό, ή λυτικό
μυθιστόημα και συγκρόνη με πιστή
άναπα άσταση τῃς έπανησιακής άρι-
στοκρατικής κοινωνίας σε παλαιότερη
έποχή. Μοιάζει κάπως με τόν «Κ και
νο Βράχος», αλλά και διαφέρει πολύ,
γιατί οι ήρωες του νέου μυθιστορήμα-
τος ζούν τό περισσότερο στην πόλη κι'
ο συγγραφέας περιγράφει όχι έξοχική
ζωή, όπως σ' εκείνο, αλλά κοσμική.
Όσοι έδιάδασαν τῃ «Λαούρα», έπε-
σοφοί, έπε άπολοι άνθρωποι, έμειναν
κχαγαρημένοι.

«Η έκδοση είναι θαυμασία. Με λαμ-
πρό χα τῃ, με καθαρώτατο τύπο, με
κομφώτατα έξώφυλλο και με μια καλι-
τεχνικώτατή εικόνα του συγγραφέως.
Ένας τόμος άγκυλῃς, άληθινα ευρω-
παϊκός.»

Είναι περιττό να σάς πώ τώρα, πως
ή «Λαούρα» δέν είναι για μικρά παι-
διά. Μόνον όσοι διαβάσαν φιλολογικά
έργα, μόνον όσοι έδιάδασαν τόν «Κοκ-

κίνο Βράχος», τόν «Πόλεμος κτλ. μπο-
ρουν να πάρουν και τῃ «Λαούρα». Οι
μικρότεροι όμως μπορούν να δείξουν
αυτή τῃν Άγγελιά στους γονείς τους
και τά μεγάλα άδέφια τους.

«Η κριτική, Νύση Άνε, δέν είναι
Μαθηματικά, Φυσικά, έχει κι' ή Τέχνη
τους κα όνες τῃς κι' ή κριτική προσ-
παθεί να τους ερμηνεύη. Άλλά ως
ένα σημείο. Άπό κει και πέρα, άρχί-
ζει ή ύποκειμενικότης και κάθε κριτι-
κός κρίνει με τή δική του αντίληψη. Με
ρωτάς τώρα πού να πιστεύης, όταν
βρίσκεις άνάμεσα σε δυό κριτικούς, πού
για τόν ίδιο ποιητή έχουν ά είληψη
διαφορετική. Έξω κι' έγώ; Έξω τον
πού τά λέει καλύτερα, έκείνον πού έ-
σέ να σε πείθει περισσότερο. Με έλ-
λους λόγους, ή δική σου αντίληψη θα
έπείθει τότε και θα κρίνη.»

«Ο Τζιζίκιας μου γράφει: «Κάθε
έπιστολή του κ. Φαίδωνος τῃ διαβάσω
με μεγάλο ενδιαφέρον, αλλά τῃν περι-
«Φιλανθρωπίας» τῃν έδιάδασα μ' έ-
ξαιρετικό. Και βέβαια, άφου ο Μαρτι-
νέκος για τόν όποτον μιλούσε, έχει
άρκετή σχέση με τήν οικογένειά μου.
Κοντόσα Μαρτινέκου ήταν ή μητέρα
του πατῃ μου κτλ.» Οστε άλλο τό-
σο θά σ' ενισχύσουν οι δυνάμεις πού
έξωρα, άρκει μόνο να μην έξωχῃς πώς
ή ευγενεία δίνει ύποχωρώσεις.

«Αθανάσιος Διάκος και Σαλιπαριή,
αυτά τά ψευδώνυμα σάς έδιάλεξα και
χάρισμα πού ή τῃν γνωρίζω. Να
μου γράψετε κι' οι δυό στη γλώσσα
πού θέτετε. Όσο άπλοώτερα και φυσι-
κώτερη είναι, τσο περισσότερα μέρη-
σει. Θέλω νακούω τά παιδιά μου έτσι
σά να μου μιλούν με τό στόμα. Τό
έπιτη εύμενο ήρωσ: σάς έπιστ λέει, σε
όποιανδήποτε γλώσσα, δέν μάρτεται.
Κι' ή «Απερανθή Γαλήνη» μου έ-
καπε Πρωταγιά: άνοίξει έκτός έ-
λεπαλλήλους φοιτήλους —δηλαδή τόν
ένα μέσα στον άλλον, — για να βρω
στον τελευταίο τό μυηλιέτο — τῃς με
τάς λέξεις: «Πρωταγιά — και τού
χρόνου!» Η «Δημοκρατία» πάλι τού
Πειραιώς μου παρηγγίλει, για Πρω-
ταγιά, 1567 φύλλα τῃν έδ ο άδα.
Εσπασθώμα μια φορά, ή; «Άς είναι,
τῃς τό εύχομαι, για τού χρόνου —
Κι' άλλες πολλές Πρωταγιάδες μου
έγειναν, αλλά πού τόπος να τις ανα-
φέρω όλες!»

«Γλαστή Χιωτοπούλα, τό πρώτο
σου γράμμα με συγκίνησε πολύ. Εί-
ναι σαν ένα έξελισμα τῃς άγάπης
πού έλλειψε μυστικά στην καρδιά σου
έξη δάκαυρα χρόνια. Καιρω πάρα πολύ
πού τελείωσαν τά οικογενειακά θέματα
και μερόρες να άποληρωσθῃς τῃς σου.
Εμπρός τώρα, να απληρωθῃς. Άλλά
προσώτων τά μαθήματα, πού άναγ-
κάστης να τάψηρης κι' αυτά τόσα
χρόνια.»

Καλό θά ήταν. Μικρός Τρώες,
άλλά δέν είναι εποχή για πανηγυρι-
αφήλδία. Δέν ύπάρδουν, ή δέν είναι
προσώτι, τάπειτούμενα τεχνικά μέσα.
Γι' αυτό κι' ή Έπερακή τῃς Έκα-
τονταετηρίδος άναγκάστηκε να αβλήη
τά πανηγυρικά δημοσιεύματα, λευκά
ματῃ, είνους, γραμματόσημα κτλ.
Πραϊτό τῃ γράμματάκι σου όπως
πάντα, Καλοερατικό Δουλοόδι. Και

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ.

Αυτήν τῃν εβδομάδα ήλαβα τά
έξῃς: «Ου "Αληστῃς». — «Ο γά-
λος». — «Η τίτου» πρόβαγμα» (Πόως
πύττει αυτο; έχως να βάλη τόνο-
μά του.) — «Από τῃ πεταλούδινα». —
«Όνερο σε μια πένθημη νυχτιά». —
«Ζευγίτες και ναύτης». — «Η 25η
Μαρτίου εν Πύργω». — «Νοτιά» κτλ. —
«Ζωή». — «Γράμμα». — «Αγοροιά». —
«Συμφωνία». — «Τό άρπαδό» κτλ. —
«Ταείδια και κίσμου. Ιδανικός» κτλ.
(Αυτά είναι άδικτα ευαγγελιστικά: έτσι
να τά γράψης πάντα.) — «Τά ποντικά»
κτλ. — «Η σπηλιή». — «Ο Γκάρος»
κτλ. — «Βαυρικά Σάσσα». — «Όταν
λάγυδό πέσε» κτλ. — «Η Πηγή και
ο Δικανός». — «Σεις φλόγες του τῃ-
κού» κτλ. — «Ο Νασραβίλ κι' ή
σ' όγέρα». — «Τό κρῃνον του
«Οί-
δης: Κρόμμυ» κτλ. — «Ο Τερόγος Νική-
της». — «Βροχή στό χύμα» κτλ. — «Βίς
έν τῃ Ελληνικήν Στρατός». — «Τά γέ-
θνια». — «Ηλιαδόσειμα». — «Χύρι-
σμός» κτλ. — «Από τά Φαίδρα» —
Παύδ. Πνεύματα.

Κριτική τῃς προηγουμένης Σελίδας

«Ποτέ μη με ξεχάσης!» Νό-
τιος σου, με τόση διάκριση
και χάρη διατυπώσας, με συγκίνησε.
«Αλλά ένας λόγος, πού δέν βλεπίει κομ-
ματῃ σου στη Σελίδα, είναι και τό
δυσαναγνώστο του γραφικού που χαρά-
κτισται. Ένα - δυό έξάρνα, πού έκο-
πίασα πολύ άλλα τά διάδασα, και μου
φάνηκαν άρκετά καλά, και τά ένεκί-
να, είδα ύστερα πως, για να τά στα-
λώ τό υπογράφετο, έπρεπε να στα-
τώ άπό τήν αρχή ως τό τέλος, και
τάπησα. Στο λέω, γιατί και πολλοί
άλλοι βρίσκονται στην ίδια κατηγορία
μου στέλδων τόσα δυσαναγνώστα κομ-
ματῃ, πού είναι άδύνατο να τά χρη-
σιμοποιήσω.»

Μίλτες Βιολδογάκη. Έδωσα τό γράμ-
μα σου στον κ. Ε., πού σ' ευχαριστεί
πολύ. Στο φίλο σου έκείνον πῃς και τό
έξῃς: «Ο κ. L. Roussel, ξένος κι' έ-
πομεινός άμερόληπτος κριτικός, εις

οτιμο. Κάποιον διάλεκτο άζει και τον ένα ήτιο διαλεκτο. "Επειδή όμως δεν ξέρω τήν διάλεκτο τής Κύπρου και το χειρόγραφο δεν ήταν τόσο καθαρό, φοβήμαι μήπως στην αντίγραφη έλαμα λάθη. — "Αναμνήσεις". Και τάρωπια έπίσης δεν τώ ξέρω κι ο Σείριος έχει ένα τόσο στυρνό γράμμα! "Όστε δεν έγγυώμαι γιά τήν άκριβεία τών στίχων. — "Ελάρος". Πολύ καλή περιγραφή, πολύ άληθινό αίσθημα, ένα κομμάτι όμορφο και όμιμστο. — "Τάδεράκι μου". Κι' άλλη φορά, νομίζω, δημοσιεύθηκε κομμάτι με το ίδιο θέμα' άλλα ή παιδική ψυχολογία είναι τόσο πλουσία, ώστε πάντα μπορεί κανείς να παρουσιάη μ' αυτή κάτι πρωτότυπο. — "Μιά έκδρομή"... Μοι άρέσει προπάντων ή άφέλεια και ή άπλότης τής διαρρήσεως. — "Τετράστιχα". Πολύ καλά. — "Οι Χωριστοπόδες". Δεπτή παρατήρηση, καλό ύφος, ζωηρή αναπαράσταση. Τό καλύτερο αυτής τής Σείριος. — "Ο Γυρισμός". Μοι άρεσε ή ιδέα. Το διάδωσα λιγάκι, τό συμπλήρωσα. — "Σαπονοφόρος". Η παρομοίωση δεν είναι πρωτότυπη' είναι όμως πρωτότυπα κι όμορφα γραμμένη.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

[Όδεν ψευδώνυμον έγκρίνεται ή άναγορεύται, άν δεν συνοδεύεται από τό δικαιώματος, δε. 2. Τό έγκρινόμενα ή αναγορεύμενα ισχύουν μέχρι τής 30 Νομβρίου 1921. Όσα συνοδεύονται από Α άνήκουν εις άξόρια και θα από Κ εις κοίτσια].

Νέα ψευδώνυμα: Ναυτιόπουλο τής "Υδρας, ά. (IM). Ανδριμένη Παχαλάς, κ. (EK). Κέρβερος, ά. (Ω; I). Σείωστρις, ά. (NT). Τρελλό Φοιτητής, ά. (J). Άντα τού "Ορφείος ά. (AH). Σιδιρούς Δοξέ, ά. (KH). Άκκος Φαίος, ά. (AD). Άρμα τού "Ήλιου, ά. (EK). Άνθησις ομοιος, ά. (XS). Μειρομαγάλη κ. (OA). Τούτα, κ. (BA). Ανδριμένη Μυριούλα, κ. (BA).

ΜΙΚΡΑ ΜΥΣΤΙΚΑ

Από 1 έως 3 τό πολύ προτάσεις λεπ. 50 από τας παρυσίων λεπτά 10 ή λέξεις.

Μ. Μ. επιθωμόν γαυκαλλόταυ: "Ήβη με Όλυμπιότατον, Τάξιν διότι. "Ελληνίδα, Καμύλιαν, Μαιδιάμα τής Νίκης, Καπνόν. — τό Τρελλό Φοιτητής με Χιόνιτο Τριαντάφ, Βαρονιά, Χερουβείμ, Λαγαριά, Όνειρομένη Έλλάδα, "Ήλέκτρα, Μαριζελίνα, Φάουσι, Πετραχή Καρδιά, Πεταχτή Κουκλίτσα, Λάμνη τής "Αρετής, "Αντίνα, Κύκνον, Σβέντζον, Αιμίλια Χάβη, "Όνειρο τής Κύπρου, "Αγαθόν "Αγγελον, Κροσταλλένια, Ματωμένο Χρονόδημο, Βασιλέην, Μπίσαν, Γυόν τού Φιλοφίτη, Καπνόν, Κατεργάρον, Σατανάν. — τό Δουλόδι τής Καρδιάς, με Σεντεμ. Κορριαντοπόδαν, Μαιτίσιον τ. Δελφών. — ό Δέκτης "Αλεγκίους με Βασιλέην, "Αγαθόν Διάβολον. — ή "Ελλά με "Αγριοκάτικο, Ζαίρον, Αθήνη, Αιμίλιαν, Αροσοσταλίδα, Αγνήν Μακεδονοπόδαν. — ή Μαγεμένη Ρομαζιά με Νεφέλην, Τριανταφυλλέναν, Φριδόληνη.

Η Διάπλασις άσπάζεται τούς φίλους τής Βασιλείης κ' "Επτά-

λογοη (θά φυλάξω κι' έχω αυτό τό δελεάριο σά με άραία άνάμνηση) Φάρον τής "Ιουλίης (ευχαριστώ πολύ γιά τό δεσπόδιωμα.) Μπίκαν (έστειλα 1 τετράδιον) Μελάχραν (καλά, διαβάξτε και μου γράψετε μετά τας έξέτασεις; τί γιά να γεμίη ό φάκελλος; μά θα λιγώτερα γράφει άπξω, τόσο... κομψότερος είναι.) Πρήχηπα Ζιζιλά (όχι: μήν άνησυχή, δεν με σκοτίζει διόλου γράφε μου όσο συχνά θέλεις) Άρμα τού "Ήλιου (αυτό σου έδιόλεξα: γαίρω πολύ και γράφε μου) Άντην "Αλεγκίους (έστειλα ή Κυριακή έτοιμάζεται) "Ανθρωπόμο, φρον Γογγίλλαν (που έδιόλασε τά "Ελλην. Παράμυθια) τής δ. Μαρτίου και τά συνιστά "ε όλα τά παιδιά) Αίθριον Οδωρών (γαί) Πραγματισότητα (τάς έλαβα (έστειλα εκ νέου) Τρελλήν Χωριστοπόδαν (όχι) Ψυχήν τής Δέσφου (τά λει ό "Οδηγός τού Σινδρ, στέ Η "Κεραλονή) "Αθάνατον Τυλίαν (χαίρω πολύ γιά τήν άπόφαση σου και ευχαριστώ γιά όσα γράφετε) Σέη Ραβεργιά (έλαβα: ευχαριστώ) σταίτε άλλο φανδώνιμο, γιατί αυτό πολύ ζητεί: τό έχει άλλος) Άλέων τού "Ορφείος (χαίρω που έγινεσ καλά, γράφε μου) "Υπαρφησαν "Ελληνα (έστάλησαν και στους τρεις) Πόδον τής Ρόδου (διετίθαση) Μαριουόλαν Γ. Σ. (σ' ένέγραφα διά τήν καν συνέντα ευχαριστώ διά τό καλώς διαθέσις) Κομοστιατόπουλο (βίβλια έστειλα: βεβαίως: α μπορείς να λάθης μέρος στο Διαγωνισμό Ψεσποδίουματος) Κόμητα δέ Λιμιά (στέλλονται τακτικά) Σβέντζον (ευχαριστώ, θά τή δώσω) Δυστηριόδη "Ιαπότην (άελτα έστειλα: καλή ή γλώσσα "Ασκήσις να στείλησ θεν ειδή προκήρηξη Διαγωνισμού) Ι. Δ. Χατζήδ. (γιατί δεν δημοσιεύω όλα όσα λαβαίνω: θά ήταν άδύνατο 1 διαβάσας και τών "Οδηγών) Μικρόν Μεταωστέην (γαί, και πολλά, άλλα και καλα τόνωμα τού Σουλβόγου, στο τέλος τών κομματιών, δεν έχει τή θέση του) Παναχού Παρόντα (χαίρω που έγινεσ καλά: όχι, άν δεν κληροθώ, δεν δημοσιεύεται) Γ. Μανωλ, Σπάρτακον, Κλερσιόπουλο τού 21, "Αλευριότατον κελ. (έλαβα, ευχαριστώ, έστειλα)

Ναυτιόπουλο τής "Υδρας, Σιδιρούν Δούνα, Άκκος Φαίαντα, Χερουό Παιδι (έστειλα)

Είς όσας έπιστολάς έ έβα μετά τήν Πην "Απριλίον, θάπανήσω εις τό προσεχικ.

Εξεδόθη:
ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΚΕΝΟΣΠΟΥ
ΛΑΟΥΡΑ
Βυθιοτόρημα
Από τής ζωην τής παιαλις έπιανηριακής άριστοκρατίας. Πολυτελής τόμος, όγκώδης, από 350 σελίδας, σε λαμπρό χαρτί. — Hors texte ή ειών τού συγγραφέως, τοιχογραφία από νύκτινον ούκτου τού κ. Μ. Ματωόλη.
Τιμήται δε. 7
Και ταχυδρομικός δε. 7,70. — Παρηγγελία εις τό Γραφείον τής "Διαπλάσεως.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ
(ΣΥΝΕΧΕΙΑ τού 1909 Διαγωνισμού Λύσεων. Αί λύσεις δεκταί μέχρι τής 17ης Ιουνίου άλλα και αβροντής προθεσμίας τούτης έσ' όσον δεν θα έχουν άκόμη δημοσιευθί, έπος και τών προηγουμένων φυλλαδίων.)

289. Δεξίγριφος
Της Θράκης κάποια πόλη
Με σύμφωνον έν ένάσως,
Γυναικα φιλοσφου
"Αρχαίον θά φανερώση.
"Εστάλη από τό Τσοχπινάκ τ. Κοζάνης

300. Στοιχειογραφία
Βουνού μεγάλο έν άπλώς
"Αποκοπή, λύτα, ό λαμπός,
Πέρο τό και πρέ τό στο φαί,
Νά νοστήσησ πιδ παλό.
"Εστάλη από τού "Ουέλερον τ. Κέπρου

301. Μεταγραμμιτισμός
"Ενός άρχαίου βασιλιά
"Αλλάζει μόνο τραχηλιά,
Και γίνεται κάτι μικρό,
"Αλλά πολύτιμο, λαμπρό.
"Εστάλη από τού "Ολυμπιονίκου
302. Αίνυγμα
"Οκας οι "Ελληνες τό έχουν
Μά "Ελγη μόνος του δεν τόχει.
Και στους Τούρκους θά τό εύρη,
"Σ ένα Τούρνον βρωσ όχι,
"Εστάλη από τής Μεγάλης "Ιδέας

303. Μωσαϊκόν
"Η Σίφος και ή Κίμωνος,
"Η Μήλος και ή Πάτρος,
"Η Κόνθος, ή Φολέγανδρος,
"Η Σκιάθος κι' ή Σάμος,
"Όπως σου δίδων γραμμάτα
Μαζί να τό κολλήσης
Και Κράτος Ευρωπαϊκό
Μικρό να σχηματίσης.
"Εστάλη από τ. "Ανδριμένης "Ανοίσεως

304. Παράλληλογράμμος
Π * * * Ν Νάντικαταστα-
Δ * * * Σ θούν οι άστε-
I * * * Ν ρισκοί διά
Φ * * * Σ γραμμάτων
Μ * * * Σ όστε να γινι-
νάσκωνται δώδεκα έν έίλω λέξεις, πάντε
δριζοντίως και έπτά καθέτας.
"Εστάλη από τής Πανελλην. "Ελευθερίας

305. Κρυπτογραφικόν
1234561732 = Κύνλος και Κράτος.
2345487 = Χρονικόν έπίρημημα.
365482 = Επιδέτον.
43632 = Μίλος τού σώματος.
5612 = Θεά.
68732 = Ποταμός.
7545212 = Θεά.
843682 = "Αρχαίος ποιητής.
"Εστάλη από τού "Αέθου

306. Δογμοταίγιον
"Ενα δένδρο θά φντρήση
Πού γλυκείς καρπούς θά δώση,
Φθάκει μόνο σε νησί
Νά μελήση με τό σού,
"Εστάλη από τ. Νουσιλιανού "Αστέρος

307. Ακροστιχίς έξ "Αντιθέτων
Τά άρχικά τών αντίθετων τών κα-
τωτι λέξων άποτελούν άρχαίον βρασι-
λέα:
Είσθη, μίσις, ήτις, γυναιότης,
ποσθμός, βλάπτα, άρχαίος.
"Εστάλη από τού Μανέδου. "Ιεωδούς

308. Γρίφος
άνεμοζάλη ΧΕ
άνεμοζάλη άνεμοζάλη ΡΕ
ΟΛΟΙ Κως άνεμοζάλη άνεμοζάλη ΤΕ
άνεμοζάλη άνεμοζάλη
"Εστάλη από τού Φλώρου Ροδάν θυ

Διά τούς Έλληνομαθείς
309. Devinette
Que est - ce qui ne peut s'elever sans abaisser son semblable?
"Εστάλη από τού "Ασπερου Γάτου

310. Παίγνιον
mas - ri - me - je
τό "tho - ma - e
Νά συναρμολογηθών αι συλλαβαί
αύται όστε ναποτελεσθών τρία κύρια
ένόματα.
"Εστάλη από τ. Ψαριαγού Ναυτιόπουλο

ΛΥΣΕΙΣ
τών Πεντη. Δοκίμ. τού φύλλον 6

78. Διομήδης (δύο μηδείες) — 79
Κύρος - Κύριος. — 80. Σάμος - σά ος.
— 81. Χών - Χών. — 82. "Εθος - Θεός.
88. Κ Υ Μ Α 84 88. Διά τού Κ:
Υ Ι Ο Σ κηρός (ή μίσηος),
Μ Ο Ν Η Κόμη (ή ονή),
Α Σ Η Ρ φάκος, άσπός, κέ-
λης. — 89. ΕΡΜΗΣ - ΕΣΤΙΑ (Ε)Βου-
σί, Ρωσία, ΜέΓεπον, "Ηλιος,
Σιάμ.) — 90 "Αρχή 92. VE - NI - SE
τό ήμισυ τού παν- NI - NI - VE
τός. — 91. Θέλις SE - VE - RE
μαί παραμύθια; (θα ές: μά - καρ-α
μαί λα.)

ΜΙΚΡΑ ΑΓΓΕΛΙΑΙ
Από 1 έως 10 τό πολύ λέξεις με κατά
στοιχεία δε. 3 (ό έλάγιος όσος.) Πέρον
τόν 10 λέξ. 20 λέξη λέξια, με παχτά δε
στοιχεία λεπ. 30 και με κεφαλαία λεπ. 40
"Ο χωριστός στίχος δε. 1.
[ΚΑ - 130]

Αγαλλάσωσ κ. Ρ. γαί άλ ηλογοράφ.
Α - Θεκή Μιχ. Δυνηριόδου, (παρά
τό ιατρό κ. Κ. Κεραμιά) 40 "Εκκλη-
σία. (Θράκη). [ΚΑ - 131]

ΠΡΩΤΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
Δέχομαι Μ. Μυστικά, Καλύτερον
Δ βραβευθήσεται, Προθεσμία μηνιαία
Τάναλός
[ΚΑ - 132]

Παιδιά, ή Πενταγή Κουαλίτσα έ-
παχε τό σφαλάγγι τής, όποιος τώ-
θρει να τής τό στείλη. — Τρελλό Φοι-
τητάμ. [ΚΑ - 133]

Κ' έχω δέχομαι, Γαλαπό "Ελληνό-
πουλο, και περιμύθη. — Φοιτητάμ.
[ΚΑ - 134]

Λάμψις τής "Αρετής, δεν συνεδίζω
νά αναλλάσωσ Μ. Μ. με όνομα
τώρα κάμε όπως θέλεις.
"Αλευριόταται
[ΚΑ - 135]

ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΕΡΜΗΣ"
Γενομένων νέων άρχαίρειών, έκείλη-
σαν: Πρόεδρος: "Ελληνική Συ-
μαία, "Ανεπιρόδρος: Κορριαντοπούλο,
Γραμματέας: Δ. Παπαδάκης, Ταμίας:
Θ. Βραχλιώτης.
[ΚΑ - 136]

"ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ"
Β' ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ (Ποίηματος)
Θέμα κατ' έκλογήν. Τάς άπαν-
τήσεις θά βραβεύθω ό κ. ΜΙΧΑΗΛ
ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ. Βραβεία: Α'.
«Δάουρα» Β'. Ζακωνθού Μανηλάς.
Προθεσμία μέχρι 15 Ιουνίου. Απαν-
τήσαστε: Κωνσταντίνου Δευσιότην,
Σμολένσκη 26, Αθήνας.
ΜΑΓΕΜΜΕΝΟ ΤΣΟΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
[ΚΑ - 137]

Μάνη Δομίνικε, άπαγγέλλεις έκ-
τακτα γιατί όμως τόση δεξιά;
"Ελλά